

•VGN KLEIO

Hoofredactie: Ben Vriesema | beninhaarlem@hotmail.com

Eindredactie: Patsboem!
educatief, Richard de Rooij | redactie@vgnkleio.nl

Redactie: Quinten Koster,
Daan van Leeuwen, Lisa Oskamp,
Daan Schuijt, Nicole van der
Steen, Bart den Uyl, Hans
Vermeer, Matthijs Wieldraaijer

Medewerkers: Jelte Posthumus,
Ton van der Schans

Vormgeving: Bianca Emanuel
Magazine Design

Redactieadres: Molenveldlaan 43,
6523 RJ Nijmegen

Druk: Drukkerij Wilco BV,
Meppel | ISSN 0165-6449

Advertentie acquisitie: Susanne
Elgershuizen, 06 - 137 601 25 |
elgershuizen15@gmail.com

Kleiokrante: Kopij kunt u sturen
naar: redactie@vgnkleio.nl.

Website: www.vgnkleio.nl

Social media: @gsonderwijs
www.facebook.com/vgnkleio

Contributie: Lidmaatschap
VGN € 80,- | Studenten € 50,-

**Leden- en abonnementen-
administratie:** Lid worden
of uw gegevens wijzigen?
Stuur een mail naar:
aanmelden@vgnkleio.nl.

Algemeen Bestuur VGN

Ton van der Schans, *voorzitter*,
mediacontacten, *pabocommissie*
Maarten van Gils,
secretaris, *cie. didactiek*
Maud Knook, *penningmeester*
Hellen Janssen,
cie. havo/vwo, *Euroclio*
Gerard Rozing, *cie. vmbo*,
cie. lerarenopleidingen
Steven Stegers, *Euroclio*,
cie. wereldgeschiedenis
Pim Renou, *ICT*, *communicatie*, *pr*
Jos Niewold, *cie. vmbo*, *PVVVO*

Berichten voor het VGN-bestuur
kunt u sturen naar:
contact@vgnkleio.nl.

Mat

In de opening verraste u me eigenlijk wel eerlijk gezegd, ik had gehoopt op e4 c5 a3 Nc6,' zegt *Ghosthumus* via de chat. En later: 'Ik dacht dat u misschien 13.Qa5 had kunnen spelen en dan op c7 pakken met de loper. Misschien zou dat beter hebben gewerkt, maar ik weet het niet zeker.'

Schaken is mij met de paplepel ingegoten. Ik speelde het als kleuter al en ook al ben ik nooit heel goed geworden, ik hou van het spel. Het is een feest om zelf te spelen – elke partij is een haast literair avontuur – maar het is een even groot genoegen om online de wereldtop te volgen: de buitenaardse snelheid van Hikaru Nakamura, de branie van Daniil Dubov, het door de goden gegeven instinct van Magnus Carlsen.

Schaken heeft *momentum* met het verschijnen van de Netflix-serie *The Queen's Gambit*. Ik las dat de verkoop van schaaksets vervijfvoudigd is! Dat stemt optimistisch, want schakende kinderen slijpen hun brein. Ze kunnen zich beter concentreren, verbeteren hun logisch denkvermogen, rekenkunde, ruimtelijk inzicht en oefenen empathie. Bovendien, je blijft er slank bij. Grootmeesters verbranden met hun denkwerk zo'n 6000 kilocalorieën per dag op een toernooi – we eten dagelijks gemiddeld een derde daarvan.

De *hausse* brengt onvrijwillig het jaar 1972 in de herinnering, toen de Amerikaan Bobby Fischer het in Reykjavik opnam tegen de Rus Boris Spassky. De hele wereld keek mee hoe Bobby de eerste partij verloor, vervolgens eiste dat de camera's weggehaald werden, toen niet op kwam dagen, daarna een telegram van Kissinger ontving en uiteindelijk tóch zijn zin kreeg. De wedstrijd werd voortgezet in een benauwd achterafkamtje en Fischer werd wereldkampioen. De schaaksets waren niet aan te slepen in die dagen.

'Schakende kinderen slijpen hun brein'

Een aantal van mijn leerlingen is enthousiast schaker. Met de beste speelde ik een tijdlang elke les één zet. Ik hield thuis de stelling op een bord bij, geholpen door mijn vader en broer – hij deed alles uit zijn hoofd (grotendeels tijdens de geschiedenisles, vermoed ik) en won. Later organiseerde ik een simultaandemonstratie waarbij hij het in de aula opnam tegen leerlingen én docenten. Hij verloor één partij, speelde één gelijk en won de overige twaalf. Een andere jongen komt regelmatig aan het eind van de les met zijn telefoon naar me toe waarop een bord klaarstaat. Dan spelen we een potje snelschaak tussen de lessen door. Met weer een andere leerling speel ik correspondentieschaak, de langzaamste vorm, waarbij partijen over weken, zo niet maanden kunnen worden uitgesmeerd. *Ghosthumus* zit in de vijfde klas, heeft een nogal intimiderende schaaknaam aangenomen en hij had gelijk. Ik had inderdaad de dame naar a5 moeten spelen en dan moeten pakken met de loper op c7. Hij won het potje met *schwung*. ■

Jelte Posthumus woont in Groningen en is daar docent geschiedenis op het Willem Lodewijk Gymnasium. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en film liefhebber.